

Aydın Dental Journal

Journal homepage: <http://dergipark.ulakbim.gov.tr/adj>
DOI: 10.17932/IAU.DENTAL.2015.009/dental_v01i2002

Diş Hekimliği Fakültesi Öğrencilerinin Periodontoloji Uzmanlığına Bakış Açılarının Değerlendirilmesi Anketi

Survey for Evaluation of Dentistry Faculty Students' Perspectives On Specialization in Periodontology

Kübra Eskin*

ÖZET

Amaç: Bu çalışmanın amacı, klinik deneyim yaşamış olan diş hekimliği öğrencilerinin mezuniyet sonrası uzmanlık eğitimine bakış açılarını etkileyen faktörlerin dağılımını incelemek, öğrencilerin kariyer planlamasını öngörebilmek ve Periodontoloji uzmanlığına olan ilgilerini birçok farklı yönüyle inceleyebilmektir.

Gereç ve Yöntemler: Çalışmamız Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi'nde eğitim görmekte olan üçüncü, dördüncü ve beşinci sınıf öğrencisi olan 205 kişiye (102 kız, 103 erkek) uygulanmış epidemiyolojik tanımlayıcı bir araştırmadır. Verilerin analizi birçok farklı istatistiksel yöntemle yapıldı.

Bulgular: Çalışmaya dahil edilen yaşları 20 ile 30 aralığında olan bireylerin yaş ortalaması $22,58 \pm 1,7$ 'dir. Katılımcılara ait tanımlayıcılar incelendiğinde kızların oranı %49,8 (n=102) iken erkeklerin oranı %50,2 (n=103) olarak tespit edilmiştir. Öğrencilerin sınıflara göre dağılım oranına bakıldığında 3. sınıfa giden öğrencilerin oranı %45,4, 4. sınıfa giden öğrencilerin oranı 17,6 ve 5. sınıfa giden öğrencilerin oranı %37,1 olduğu görülmüştür. Uzmanlık yapılması hayal edilen ilk üç bölüm Ağız, Diş ve Çene Cerrahisi, Ortodonti ve Periodontoloji olmuştur. Öğrenciler Periodontoloji alanında uzmanlaşmak istemenin en önemli sebebi olarak maddi kazanç seçeneğini daha çok tercih etmiştir.

Sonuç: Mezuniyet sonrası kariyer planlamasında uzmanlığa bakış açısını etkileyen birçok faktör olduğu gözlemlendi. Periodontoloji uzmanlık açısından hayal edilen bölümler arasında üst sıralarda yer aldı.

Anahtar Kelimeler: Diş uzmanlıkları, Kariyer seçimi, Periodontoloji

ABSTRACT

Objectives: The purpose of this study is to examine the distribution of factors affecting the perspectives of dental students who have had clinical experience on postgraduate specialization training, to predict students' career planning, and to examine their interest in Periodontology specialization from many different aspects.

Materials and Methods: Our study is an epidemiological descriptive study applied to 205 third, fourth and fifth year students (102 female, 103 male) studying at Van Yuzuncu Yil University Faculty of Dentistry. Data analysis was done with many different statistical methods.

Results: The average age of the individuals included in the study, whose ages ranged from 20 to 30, was 22.58 ± 1.7 . When the descriptive data of the participants were examined, the rate of women was 49.8% (n=102) while the rate of men was 50.2% (n=103). When the distribution rate of students according to grades was examined, it was seen that the rate of students in the 3rd grade was 45.4%, the rate of students in the 4th grade was 17.6% and the rate of students in the 5th grade was 37.1%. The first three departments where they dreamed of specializing were Oral, Dental and Maxillofacial Surgery, Orthodontics and Periodontics. Students preferred the option of financial gain as the most important reason for wanting to specialize in Periodontics.

Conclusion: It was observed that there are many factors affecting the perspective on specialization in post-graduation career planning. Periodontics was among the dream departments in terms of specialization.

Keywords: Career choice, Dental specialties, Periodontology

*Sorumlu Yazar: Dr. Öğr. Üyesi Kübra Eskin, e-mail: kubraeskin93@gmail.com, ORCID: 0000-0001-5322-1286, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Periodontoloji Anabilim Dalı, Bardakçı Mh. Van YYÜ Zeve Kampüsü, Tuşba, Van, Türkiye

Giriş

Diş hekimliğine genel anlamda bakıldığında hastaların diş ile ilgili birçok ihtiyacı karşılanırsa da bazı özel vaka durumlarında fonksiyon ve estetiği geri kazanabilmek adına ileri bilgi ve becerilere gereksinim duyulmaktadır.¹ Yeni dünya düzenindeki gelişmeler diş hekimliği içerisinde de uzmanlaşma ihtiyacını doğurmuştur. Bu kapsamda 2011 yılında ülkemizde diş hekimliği alanında Ortodonti, Periodontoloji, Protetik Diş Tedavisi, Restoratif Diş Tedavisi, Endodonti, Ağız, Diş ve Çene Radyolojisi, Ağız, Diş ve Çene Cerrahisi ve Pedodonti olmak üzere sekiz ayrı uzmanlık dalı yasal olarak belirlenmiştir.² Diş hekimliğinde uzmanlığa yönelim ve hangi uzmanlık dalının seçileceği konusunda sosyal statü, ilgi alanı, gelir düzeyindeki artışa katkı gibi faktörlerin etkisi oldukça önemlidir.³ Aynı zamanda bu faktörler kadın ve erkek diş hekimleri arasında da farklılıklar gösterebilmektedir.⁴

Tarih boyunca Periodontoloji farklı kültürlerden bilim insanlarının kazandırdıklarıyla dişeti hastalıklarının kökenine inme ve tedavisini gerçekleştirme konusunda oldukça gelişme kaydetmiştir. Periodontal hastalıklar görülme sıklığı bakımından dünyada altıncı sırada yer almaktadır ve bu durum da Periodontolojinin önemini ortaya koymaktadır.⁵ Yine periodontal hastalıklar ile bazı sistemik hastalıkların birbirlerini karşılıklı olarak etkilemesi Periodontoloji uzmanlık alanının gerekliliğini göstermektedir.⁶ Bu çalışmanın amacı, klinik deneyim yaşamış olan diş hekimliği öğrencilerinin mezuniyet sonrası uzmanlık eğitimine bakış açılarını etkileyen faktörlerin dağılımını incelemek, öğrencilerin kariyer planlamasını öngörebilmek ve Periodontoloji uzmanlığına olan ilgilerini birçok farklı yönüyle inceleyebilmektir.

Bu bilgiler doğrultusunda kurduğumuz hipotezimize göre Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi üçüncü, dördüncü ve beşinci sınıf

öğrencilerinin eğitim öğretim yılları boyunca deneyimledikleri ve bölümlerdeki öğretim üyelerinin danışmanlığı bu öğrencilerde uzmanlık eğitimine devam kararlarını ve Periodontoloji Anabilim Dalına olan yönelimlerini etkilemektedir.

Gereç ve Yöntemler

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Girişimsel Olmayan Etik Kurulu'ndan 2023/02-03 karar numarası ile etik onayı alınan çalışmamız 2023-2024 yılında Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi'nde eğitim görmekte olan üçüncü, dördüncü ve beşinci sınıf öğrencilerine uygulanmış epidemiyolojik tanımlayıcı bir araştırmadır.

Çalışmamıza 20 ile 30 yaş aralığında bulunan 205 kişi (102 kız, 103 erkek) dahil edilmiştir. 93 kişi üçüncü sınıf, 36 kişi dördüncü sınıf, 76 kişi ise beşinci sınıf öğrencisidir.

Öğrencilere yapılan ankette kullanılan sorular 2019 yılında uygulanan ve öğrencilerin Protetik Diş Tedavisi bölümüne olan ilgilerini sorgulayan bir çalışma referans alınarak seçilmiştir.⁷

Veriler IBM SPSS V23 ile analiz edildi. Verilerin normal dağılıma uygunluğu Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro-Wilk Testi ile incelendi. Normal dağılıma uymayan parametrelerin üç ve üzeri grup karşılaştırmalarında Kruskal Wallis H Testi kullanıldı. Kategorik veriler arasındaki ilişkinin incelenmesinde Fisher Freeman Halton Testi ve Pearson Ki Kare Testi kullanıldı. Değişkenlerin çoklu karşılaştırmalarında Bonferroni Düzeltmeli Z Testi kullanıldı. Çoklu yanıtların kategorik verilerle ilişkisinin incelenmesinde Pearson Ki Kare Testi kullanıldı. Değişkenlere ait tanımlayıcı istatistikler ortalama $\pm$ standart sapma; ortanca (minimum-maksimum); n (%) olarak sunuldu. Önem düzeyi ($p < 0,050$) olarak alındı.

Tablo 1. Bireylerin sorulara verdikleri cevapların dağılımı, cinsiyete ve sınıflara göre farkları

	Tüm Bireyler	Cinsiyet			Sınıf			
Sorular	n (%)	Kız n(%)	Erkek n(%)	p	3.sınıf n(%)	4. sınıf n (%)	5. sınıf n (%)	p
1.Periodontoloji bölümünü ilk ne zaman öğrendiniz?				0,277				0,559
A. Okul öncesi	18 (%8,8)	10(%9,8)	8 (%7,8)		8 (%8,6)	3 (%8,3)	7 (%9,2)	
B. Üniversite tercih dönemi	35 (%17,1)	17 (%16,7)	18 (%17,5)		22 (%23,7)	4(%11,1)	9 (%11,8)	
C. Preklinik dönemi	97 (%47,3)	54 (%52,9)	43 (%41,7)		38 (%40,9)	20 (%55,6)	39 (%51,3)	
D. Klinik dönemi	47 (%22,9)	17 (%16,7)	30 (%29,1)		20 (%21,5)	8(%22,2)	19 (%25)	
E. Diğer	8 (%3,9)	4 (%3,9)	4 (%3,9)		5 (%5,4)	1 (%2,8)	2 (%2,6)	
2. Periodontoloji bölümü ile ilgili hangi tanıtıcı deneyim sizi en çok etkiledi?				0,927				0,022
A. Preklinik dersi	15 (%7,3)	8 (%7,8)	7 (%6,8)		4 (%4,3)	1 (%2,8)	10 (%13,2)	
B. Klinik deneyimi	96 (%46,8)	46 (%45,1)	50 (%48,5)		39 (%41,9)	21 (%58,3)	36 (%47,4)	
C. Periodontoloji dersini anlatan öğretim üyesi	66 (%32,2)	35 (%34,3)	31 (%30,1)		34 (%36,6)	8 (%22,2)	24 (%31,6)	
D. Ders kitabı	10 (%4,9)	5 (%4,9)	5 (%4,9)		5 (%5,4)	2 (%5,6)	3 (%3,9)	
E. Diş hekimliği fakültesi dergisi/web sitesi	5 (%2,4)	3 (%2,9)	2 (%1,9)		2 (%2,2)	0 (%0)	3 (%3,9)	
F. Diğer	13 (%6,3)	5 (%4,9)	8 (%7,8)		9 (%9,7) ^a	4 (%11,1) ^a	0 (%0) ^b	
3. Periodontal tedavi ile ilgili klinik deneyiminizi nasıl değerlendirirsiniz?				0,663				0,514
A. Çoğunlukla olumlu	65 (%31,7)	30 (%29,4)	35(%34)		35(%37,6)	8(%22,2)	22 (%28,9)	
B. Biraz olumlu	67 (%32,7)	34 (%33,3)	33(%32)		31 (%33,3)	13 (%36,1)	23 (%30,3)	
C. Kararsızım	46 (%22,4)	26 (%25,5)	20 (%19,4)		16(%17,2)	11 (%30,6)	19 (%25)	
D. Biraz olumsuz	13 (%6,3)	7 (%6,9)	6 (%5,8)		4 (%4,3)	3 (%8,3)	6 (%7,9)	
E. Çoğunlukla olumsuz	14 (%6,8)	5 (%4,9)	9 (%8,7)		7 (%7,5)	1 (%2,8)	6 (%7,9)	
4. Periodontoloji bölümüne gelecekteki ihtiyaç konusundaki genel algınız ne yöndedir?				0,038				0,360
A. Çoğunlukla olumlu	103 (%50,2)	58 (%56,9)	45 (%43,7)		53 (%57)	16 (%44,4)	34 (%44,7)	
B. Biraz olumlu	65 (%31,7)	28 (%27,5)	37 (%35,9)		23 (%24,7)	14 (%38,9)	28 (%36,8)	
C. Kararsızım	15 (%7,3)	9 (%8,8)	6 (%5,8)		5 (%5,4)	4 (%11,1)	6 (%7,9)	
D. Biraz olumsuz	12 (%5,9)	6 (%5,9)	6 (%5,8)		5 (%5,4)	2 (%5,6)	5 (%6,6)	
E. Çoğunlukla olumsuz	10 (%4,9)	1 (%1) ^a	9 (%8,7) ^b		7 (%7,5)	0 (%0)	3 (%3,9)	

5. Uzmanlık seçiminde dikkat ettiğiniz en önemli kriter nedir?				0,521				
A. Uzmanlık dalına olan ilgi	146 (%71,2)	69 (%67,6)	77 (%74,8)		68 (%73,1)	22 (%61,1)	56 (%73,7)	
B. Uzmanlık eğitimi alacağınız fakültenin etkisi	20 (%9,8)	11 (%10,8)	9 (%8,7)		6 (%6,5)	4 (%11,1)	10 (%13,2)	
C. Uzmanlık alacağınız şehrin etkisi	6 (%2,9)	2 (%2)	4 (%3,9)		3 (%3,2)	2 (%5,6)	1 (%1,3)	
D. Uzmanlık eğitiminin maliyeti	17 (%8,3)	12 (%11,8)	5 (%4,9)		6 (%6,5)	3 (%8,3)	8 (%10,5)	
E. Uzmanlık programının süresi	8 (%3,9)	4 (%3,9)	4 (%3,9)		5 (%5,4)	2 (%5,6)	1 (%1,3)	
F. Diğer	8 (%3,9)	4 (%3,9)	4 (%3,9)		5 (5,4)	3 (8,3)	0 (%0)	
6. Uzmanlık yapmayı hayal ettiğiniz ilk üç bölüm hangileridir?								
A. Ağız, Diş ve Çene Radyolojisi	50 (%8,1)	28 (%27,5)	22 (%21,4)		23 (%24,7)	11(%30,6)	21(%27,6)	
B. Protetik Diş Tedavisi	67 (%10,9)	27 (%26,5)	40 (%38,8)		21 (%22,7)	13 (%36,2)	48 (%63,2)	
C. Ağız, Diş ve Çene Cerrahisi	125 (%20,3)	54 (%52,9)	71 (%68,9)		94 (%91,1)	34 (%94,4)	66 (%86,9)	
D. Pedodonti	59 (%9,6)	34 (%33,3)	25 (%24,3)		3 (%3,2)	2 (%5,6)	13 (%17,1)	
E. Endodonti	76 (%12,3)	41 (%40,2)	35 (%34)		24 (%25,9)	13 (%36,1)	24 (%31,6)	
F. Periodontoloji	77 (%12,5)	39 (%38,2)	38 (%36,9)		49 (%52,7)	14 (%38,9)	38 (%50)	
G. Ortodonti	121 (%19,6)	59 (%57,8)	62 (%60,2)		60 (%64,5)	20 (%55,6)	17 (%22,5)	
H. Restoratif Diş Hekimliği	40 (%6,5)	24 (%23,5)	16 (%15,5)		5 (%5,4)	1 (%2,8)	1 (%1,3)	
7. Hangi uzmanlık dalında daha çok maddi kazanç sağlayabileceğinizi düşünüyorsunuz?				0,552				0,001
A. Ağız, Diş ve Çene Radyolojisi	3 (%1,5)	1 (%1)	2 (%1,9)		0 (%0)	1 (%2,8)	2 (%2,6)	
B. Protetik Diş Tedavisi	41 (%20)	16 (%15,7)	25 (%24,3)		6 (%6,5) ^a	6 (%16,7) ^{ab}	29 (%38,2) ^b	
C. Ağız, Diş ve Çene Cerrahisi	57 (%27,8)	26 (%25,5)	31 (%30,1)		32 (%34,4)	7 (%19,4)	18 (%23,7)	
D. Pedodonti	7 (%3,4)	4 (%3,9)	3 (%2,9)		3 (%3,2)	0 (%0)	4 (%5,3)	
E. Endodonti	10 (%4,9)	6 (%5,9)	4 (%3,9)		2 (%2,2)	2 (%5,6)	6 (%7,9)	
F. Periodontoloji	10 (%4,9)	5 (%4,9)	5 (%4,9)		2 (%2,2)	2 (%5,6)	6 (%7,9)	
G. Ortodonti	77 (%37,6)	44 (%43,1)	33 (%32)		48 (%51,6) ^a	18 (%50) ^a	11 (%14,5) ^b	
8. Hangi uzmanlık dalının hasta bakımı açısından en önemli olduğunu düşünüyorsunuz?				0,192				0,437
A. Ağız, Diş ve Çene Radyolojisi	34 (16,6)	14 (13,7)	20 (19,4)		16 (%17,2)	5 (%13,9)	13 (%17,1)	
B. Protetik Diş Tedavisi	15 (7,3)	7 (6,9)	8 (7,8)		5 (%5,4)	2 (%5,6)	8 (%10,5)	
C. Ağız, Diş ve Çene Cerrahisi	60 (29,3)	31 (30,4)	29 (28,2)		24 (%25,8)	13 (%36,1)	23 (%30,3)	
D. Pedodonti	4 (2)	2 (2)	2 (1,9)		0 (%0)	2 (%5,6)	2 (%2,6)	
E. Endodonti	24 (11,7)	18 (17,6)	6 (5,8)		10 (%10,8)	7 (%19,4)	7 (%9,2)	
F. Periodontoloji	58 (28,3)	26 (25,5)	32 (31,1)		32 (%34,4)	7 (%19,4)	19 (%25)	

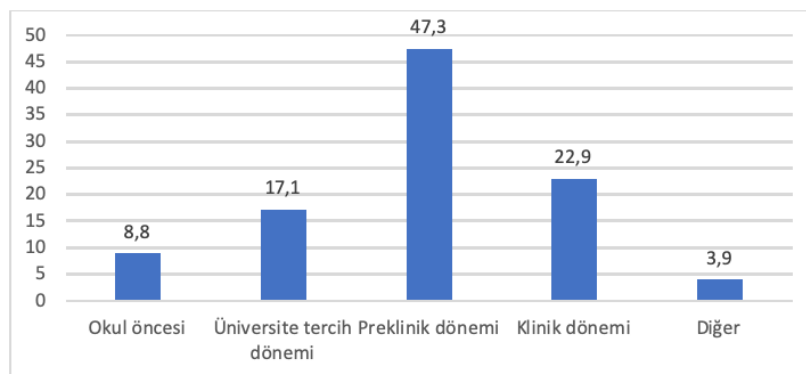
G. Ortodonti	7 (3,4)	2 (2)	5 (4,9)		4 (%4,3)	0 (%0)	3 (%3,9)	
H. Restoratif Diş Hekimliği	3 (1,5)	2 (2)	1 (1)		2 (%2,2)	0 (%0)	1 (%1,3)	
9. Hangi uzmanlık dalının diş hekimliği açısından en etkili bölüm olduğunu düşünüyorsunuz?				0,560				0,222
A. Ağız, Diş ve Çene Radyolojisi	18 (8,8)	11 (10,8)	7 (6,8)		7 (%7,5)	5 (%13,9)	6 (%7,9)	
B. Protetik Diş Tedavisi	26 (12,7)	14 (13,7)	12 (11,7)		10 (%10,8)	5 (%13,9)	11 (%14,5)	
C. Ağız, Diş ve Çene Cerrahisi	77 (37,6)	31 (30,4)	46 (44,7)		38 (%40,9)	14 (%38,9)	25 (%32,9)	
D. Pedodonti	7 (3,4)	4 (3,9)	3 (2,9)		0 (%0)	0 (%0)	7 (%9,2)	
E. Endodonti	27 (13,2)	16 (15,7)	11 (10,7)		12 (%12,9)	4 (%11,1)	11 (%14,5)	
F. Periodontoloji	33 (16,1)	16 (15,7)	17 (16,5)		15 (%16,1)	5 (%13,9)	13 (%17,1)	
G. Ortodonti	13 (6,3)	8 (7,8)	5 (4,9)		8 (%8,6)	2 (%5,6)	3 (%3,9)	
H. Restoratif Diş Hekimliği	4 (2)	2 (2)	2 (1,9)		3 (%3,2)	1 (%2,8)	0 (%0)	
10. Periodontoloji dalında uzmanlaşmak istiyorsanız bunun en önemli nedeni nedir?				0,279				0,137
A. Profesyonel yaşama katkısı	40 (19,5)	22 (21,6)	18 (17,5)		20 (%21,5)	6 (%16,7)	14 (%18,4)	
B. Hastaların ihtiyacı	49 (23,9)	28 (27,5)	21 (20,4)		29 (%31,2)	10 (%27,8)	10 (%13,2)	
C. Maddi kazanç	51 (24,9)	25 (24,5)	26 (25,2)		15 (%16,1)	10 (%27,8)	26 (%34,2)	
D. Kişisel beceriler	32 (15,6)	16 (15,7)	16 (15,5)		14 (%15,1)	5 (%13,9)	13 (%17,1)	
E. Diğer	33 (16,1)	11 (10,8)	22 (21,4)		15 (%16,1)	5 (%13,9)	13 (%17,1)	

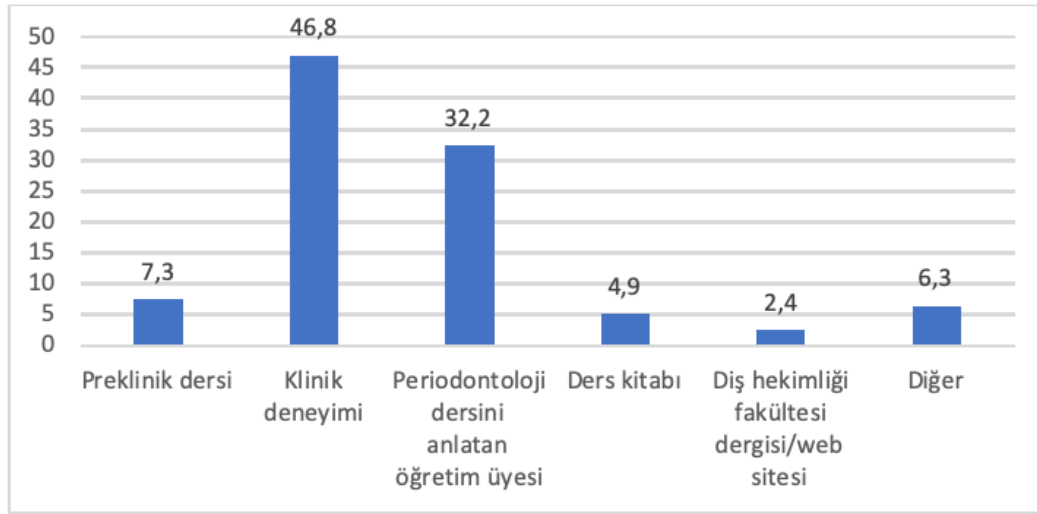
Bulgular

Çalışmaya dahil edilen yaşları 20 ile 30 aralığında olan bireylerin yaş ortalaması $22,58 \pm 1,7$ 'dir. Katılımcılara ait tanımlayıcılar incelendiğinde kızların oranı %49,8 (n=102) iken erkeklerin oranı %50,2 (n=103) olarak tespit edilmiştir. Öğrencilerin sınıflara göre dağılım oranına bakıldığında üçüncü sınıfa giden öğrencilerin oranı %45,4, dördüncü sınıfa giden öğrencilerin oranı 17,6 ve beşinci sınıfa giden öğrencilerin oranı %37,1 olduğu görülmüştür. Anket sorularına verilen cevaplar incelenerek cevapların dağılımı Tablo 1'de gösterilmiştir.

Çalışmaya dahil edilen öğrencilerin %47,3'lük yüksek bir oranı prelinik döneminde Periodontoloji bölümünden haberdar olduklarını belirtti. Sekiz kişi (%3,9) diğer cevabını verdi. Kız ve erkek öğrencilerin bu soruya verdikleri cevaplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark görülmedi ($p=0,277$). Üçüncü, dördüncü ve beşinci sınıflar içerisinde de verilen cevapta anlamlı bir fark bulunmadı ($p=0,559$). (Tablo 1 ve 2)

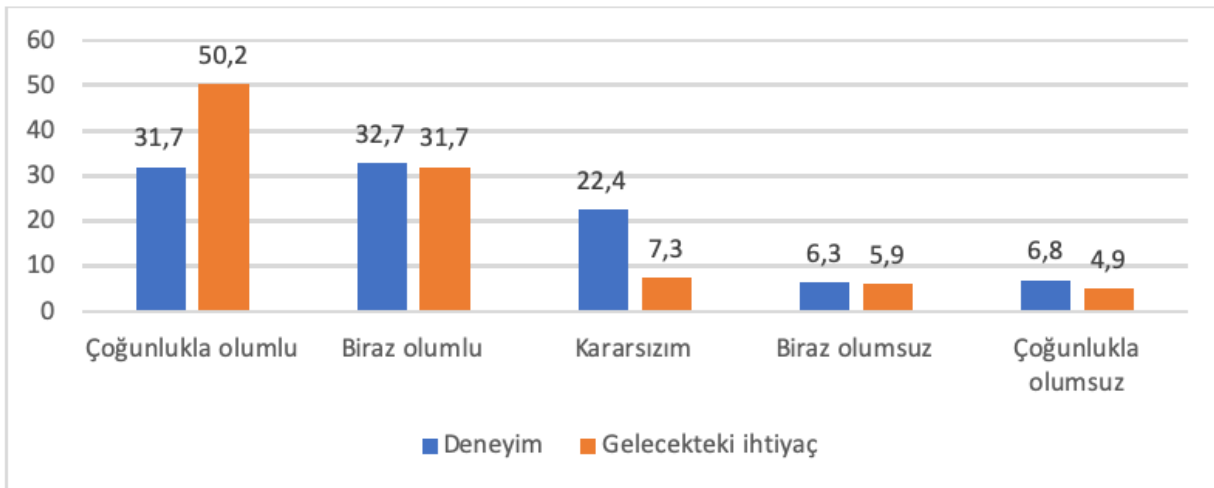
Tablo 2. 'Periodontoloji bölümünü ilk olarak ne zaman öğrendiniz?' sorusuna verilen cevabın dağılımı

Tablo 3. ‘Periodontoloji bölümü ile ilgili hangi tanıtıcı deneyim sizi en çok etkiledi?’ sorusuna verilen cevabın dağılımı’

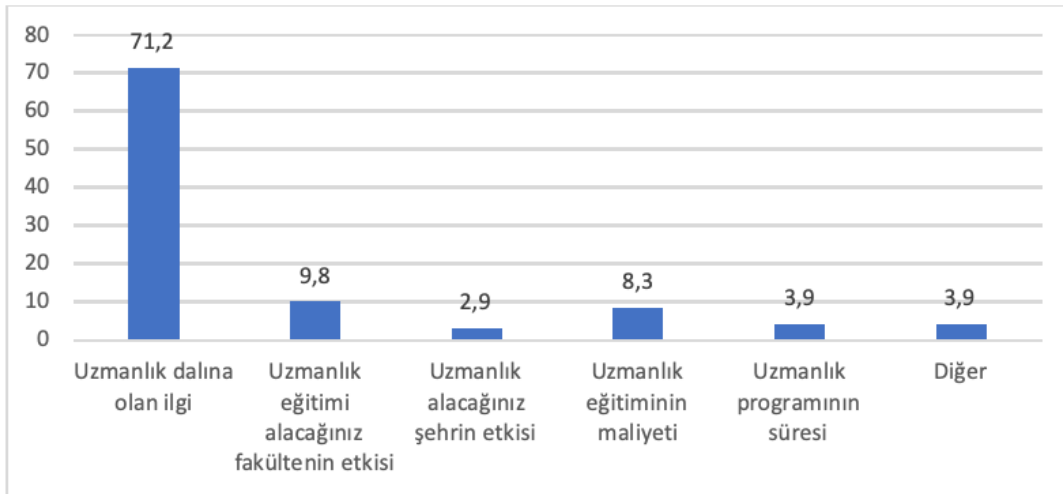
Katılımcıların %32,7'si Periodontal tedaviyle ilgili ilk deneyiminin “biraz olumlu” olduğunu belirtmiştir; Periodontoloji bölümüne gelecekteki ihtiyaç konusundaki genel algınız ne yöndedir sorusuna en fazla verilen cevap ise %50,2 oranıyla “çoğunlukla olumlu” seçeneğidir. Cinsiyet ve Periodontoloji bölümüne gelecekteki ihtiyaç konusundaki genel algınız ne yöndedir sorusuna

verilen cevaplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir ($p=0,038$). Kızlarda en yüksek oran %56,9 ile “Çoğunlukla olumlu” seçeneğine aitken erkeklerde en yüksek oran %43,7 ile “Çoğunlukla olumlu” seçeneğine aittir. Burada farklılık Kızlarda “Çoğunlukla olumsuz” seçeneği işaretleyenler ile erkeklerde “Çoğunlukla olumsuz” seçeneğini işaretleyenlerden kaynaklanmıştır.

Tablo 4. ‘Periodontal tedavi ile ilgili klinik deneyiminizi nasıl değerlendirirsiniz?’ ve ‘Periodontoloji bölümüne gelecekteki ihtiyaç konusunda genel algınız ne yöndedir?’ sorularına verilen cevapların dağılımı’

Uzmanlık seçiminde dikkat edilen en önemli kriterin sorgulandığı soruda 146 öğrenci (%71,2) uzmanlık dalına olan ilginin en önemli olduğunu belirtti. Uzmanlık eğitiminin alınacağı şehrin etkisi en az kişi tarafından seçildi. Üçüncü, dördüncü ve beşinci

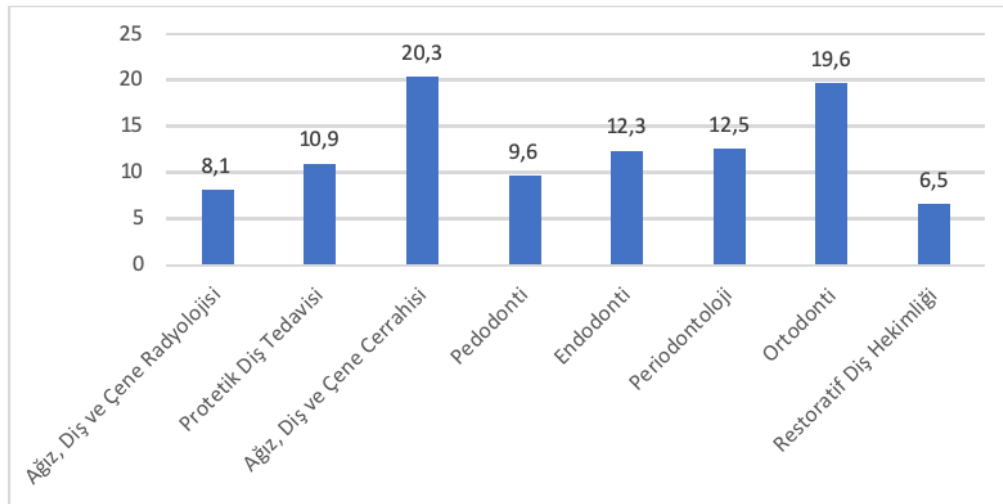
sınıfların bu soruya verdiği yanıtlar arasında bir fark bulunamadı ($p=0,141$). Bu soruya verilen yanıtlarda cinsiyet grupları arasında da anlamlı bir farklılık bulunamadı ($p=0,521$). (Tablo 1 ve 5)

Tablo 5. ‘Uzmanlık seçiminde dikkat ettiğiniz en önemli kriter nedir?’ sorusuna verilen cevabın dağılımı’

Çalışmada kızlarda en çok verilen Ortodonti cevabı 59 kişi ile %57,8 oranındadır, en çok tercih edilen bölümü 54 kişinin cevabıyla (%52,9) ile Ağız, Diş ve Çene Cerrahisi ve 41 kişinin cevabıyla (%40,2) Endodonti bölümü takip etmektedir. Kızlarda en az tercih edilen bölüm ise 24 kişi (%23,5) ile Restoratif Diş Hekimliğidir.

Erkeklerde ise 71 kişi Ağız, Diş ve Çene Cerrahisi yanıtı ile %68,9 oranındadır, en çok tercih edilen ikinci bölüm 62 kişinin cevabıyla (%60,2) Ortodonti

olurken 40 kişinin cevabıyla (%38,8) Protetik Diş Tedavisi bölümü üçüncü sıradadır. En az tercih edilen 16 kişinin yanıt verdiği Restoratif Diş Hekimliği seçeneğinin oranı ise %15,5'tir. Toplama bakıldığında Ağız, Diş ve Çene Cerrahisi Bölümü 125 kişinin yanıtıyla (%20,3) en çok tercih edilirken; ikinci sırada 121 kişinin (%19,6) yanıtıyla Ortodonti bölümü, üçüncü sırada 77 kişinin yanıtıyla (%12,5) Periodontoloji bölümü bulunmaktadır. Restoratif Diş Tedavisi Bölümü ise 40 kişinin yanıtıyla (%6,5) en az tercih edilen bölüm olmuştur. (Tablo 1 ve 6)

Tablo 6. ‘Uzmanlık yapmayı hayal ettiğiniz ilk üç bölüm hangisidir?’ sorusuna verilen cevabın dağılımı’

Hangi uzmanlık dalında daha çok maddi kazanç sağlayabileceğinizi düşünüyorsunuz sorusunda en fazla verilen cevap %37,6 oranıyla “Ortodonti” seçeneğidir. Hangi uzmanlık dalının hasta bakımı açısından en önemli olduğunu düşünüyorsunuz sorusunda en fazla verilen cevap %29,3 oranıyla “Ağız, Diş ve Çene Cerrahisi” seçeneğidir. Hangi uzmanlık dalının diş hekimliği açısından en etkili bölüm olduğunu düşünüyorsunuz sorusunda en

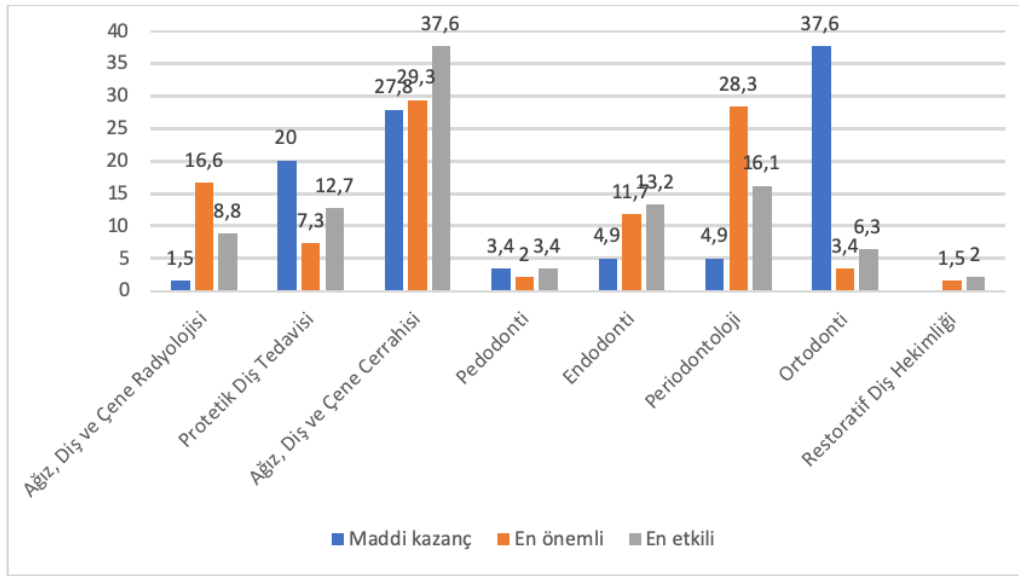
fazla verilen cevap %37,6 oranıyla “Ağız, Diş ve Çene Cerrahisi” seçeneğidir. Bu sorular ve cinsiyet arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($p>0,050$).

Hangi uzmanlık dalında daha çok maddi kazanç sağlayabileceğinizi düşünüyorsunuz sorusuna verilen cevaplar ve sınıf grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p<0,001$). 3.

Sınıflarda en yüksek oran %51,6 ile “Ortodonti” seçeneğine aiten 4. Sınıflarda en yüksek oran %50 ile “Ortodonti” seçeneğine ve 5. Sınıflarda en yüksek oran %38,2 ile “Protetik Diş Tedavisi” seçeneğine aittir. “Ortodonti” seçeneğinde 5. Sınıflar

3 ve 4. Sınıflardan farklılık göstermektedir. Diğer seçeneklerde yapılan ikili karşılaştırmalar sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Diğer sorular ve sınıf grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($p>0,050$).

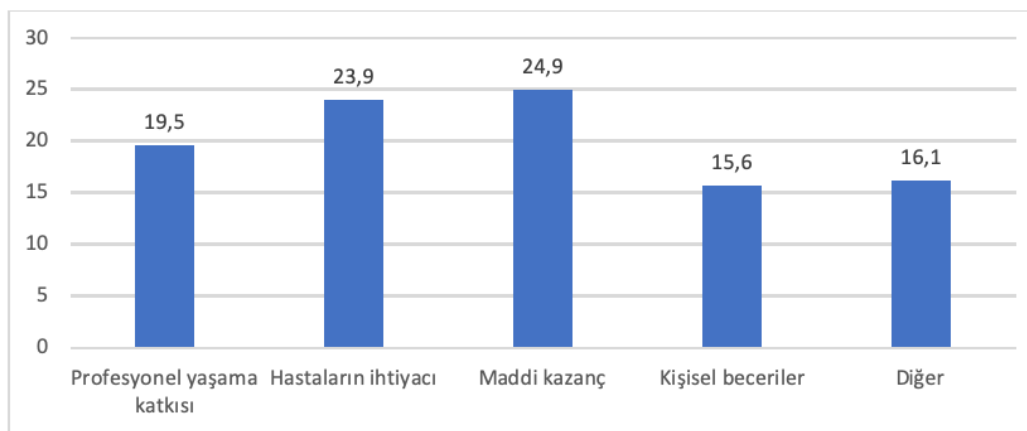
Tablo 7. ‘Hangi uzmanlık dalında daha çok maddi kazanç sağlayabileceğinizi düşünüyorsunuz?’, ‘Hangi uzmanlık dalının hasta bakımı açısından en önemli olduğunu düşünüyorsunuz?’ ve ‘Hangi uzmanlık dalının diş hekimliği açısından en etkili bölüm olduğunu düşünüyorsunuz?’ sorularına verilen cevapların dağılımı’

Çalışmaya katılan öğrenciler Periodontoloji alanında uzmanlaşmak istemelerinin en önemli nedenini %24,9’luk oran ile maddi kazanç olarak belirttiler. Kişisel becerilerin ise %15,6 ile en az tercih edilen

seçenek olduğu görüldü. Cinsiyetler arasında ve sınıf grupları arasında bu soruya verilen cevapta anlamlı bir fark yoktu ($p=0,279$; $p=0,137$). (Tablo 1 ve 8)

Tablo 8. ‘Periodontoloji dalında uzmanlaşmak istiyorsanız bunun en önemli nedeni nedir?’ sorusuna verilen cevabın dağılımı’

Tartışma

Tıp fakültesi öğrencileri üzerinde, düşündükleri uzmanlık alanı hakkında yapılan çeşitli çalışmalar olsa da diş hekimliği okuyan öğrencilerin bu konudaki fikirlerinin irdelendiği az sayıda çalışma bulunmaktadır.⁸ Bu çalışma diş hekimliği fakültemizin üç, dört ve beşinci sınıfında eğitim gören öğrencilerin Periodontoloji bölümü ile ilgili fikirlerini ve Periodontoloji bölümünün mezuniyet sonrası kariyer planlarında nerede yer aldığını tespit edebilmek için planlanmıştır. Diş hekimliği fakültesi öğrencilerinin mezuniyet sonrası kariyer planlarının değerlendirildiği çalışmalarda birinci sınıf öğrencileri henüz klinik deneyim yaşamadıklarından dahil edilmemiştir.⁹ Ancak yaptığımız bu çalışmada üçüncü, dördüncü ve beşinci sınıf öğrencilerimizin yalnızca teorik eğitim değil bununla birlikte klinik eğitim de aldıkları düşünüldüğünde çalışmamıza dahil edilmiştir.

Öğrencilerin çoğu prelinik ve klinik deneyimi ile Periodontoloji bölümünden haberdar olduğunu belirtti. Bu durum Periodontoloji bölümünün halk arasında kendi ismiyle anılmamasından, bireylerin ancak diş hekimliği eğitimi görmeye başlayınca öğrenmesinden kaynaklanıyor olabilir. İlk tanıtıcı deneyimin klinik tecrübe ve dersi anlatan öğretim üyesinin katkısı olması da bu düşüncüyü destekler niteliktedir.

Öğrenciler kendilerine yöneltilen Periodontal deneyim ve gelecekteki ihtiyaç konusundaki genel algı sorularını çoğunlukla olumlu seçeneğiyle yanıtlamıştır. Yapılan bir çalışmada Periodontoloji uzmanlığına gelecekte ne kadar ihtiyaç duyulacağı sorgulanmış ve fazla düzeyde cevabı alınmıştır.¹⁰ Ankete dahil edilen öğrencilerin klinikte daha aktif rol almaları bu fikirlerinin gelişmesinde etkili olduğu düşünülmektedir.

Uzmanlık seçiminde dikkat edilen en önemli kriterin ne olduğu sorusuna öğrenciler uzmanlık dalına olan ilgileri olduğunu belirttiler. Dhima ve ark. yaptığı çalışmada öğrenciler uzmanlık programının görüleceği şehir, süre veya maliyettense o uzmanlık dalına olan ilgiye göre seçim yapacaklarını belirtmiştir.¹¹ Yine uzmanlık seçiminde o bölüme duyulan ilginin etkili olduğunu bildiren başka alanlardaki çalışmalar da bulunmaktadır.¹² Alrashdan ve ark.¹³ da 2018 yılında yaptıkları çalışmada ülkelerin ekonomik gelir ve seviyelerine göre uzmanlık dalı seçiminin, mali beklentiler, uzmanlık dalının itibarı, alınacak eğitimin süresi ve maliyetine milletler arası farklılık olduğunu ortaya koymuştur.

Bizim sonuçlarımız da bu çalışmayla benzerlik göstermektedir.

İngiltere’de yapılan bir çalışmaya göre öğrenciler Ağız, Diş ve Çene Cerrahisi ve Ortodonti bölümlerini daha popüler bulsa da Periodontoloji bölümü listenin sonlarında yer almıştır.¹⁴ Bizim çalışmamızda ise bu çalışmadan farklı olarak Periodontoloji bölümü tercih edilmesi düşünülen ilk üç bölümde Ağız, Diş ve Çene Cerrahisi ve Ortodonti bölümlerinden hemen sonra üçüncü sırada yer almaktadır.

Yapılan bazı çalışmalarda en çok hayal edilen ilk üç bölüm hangisidir sorusuna öğrenciler sırasıyla Ağız, Diş ve Çene Cerrahisi, Ortodonti ve Pedodonti cevaplarını verirken bizim çalışmamızda Ağız, Diş ve Çene Cerrahisi, Ortodonti ve Periodontoloji bölümleri yer almıştır. Bizim çalışmamız bu çalışmalarla kısmen benzerlik göstermektedir.¹⁵

Öğrenciler Ortodonti, Ağız, Diş ve Çene Cerrahisi bölümlerini maddi kazanç sağlayabilecekleri öncelikli bölümler olarak seçerken Periodontoloji ve Endodonti bölümleri bu bağlamda onları takip etmektedir. Farklı ülkelerde yapılan bir çalışmada bu soruya verilen yanıt Protetik Diş Tedavisi olmuştur.¹⁶ Yine yapılan bir çalışmada Periodontoloji uzmanlık dalı hem hastaların yaşam kalitesine etkisi açısından hem de ekonomik açıdan üçüncü sırada yer almıştır.¹⁷ Çalışmamız bu çalışmalarla benzerlik göstermemektedir.

Hasta bakımı açısından yöneltilen soruda en çok işaretlenen bölüm Ağız, Diş ve Çene Cerrahisi olurken Periodontoloji bölümü yüksek oranla onu takip eden diğer bölüm olmuştur. Bu iki bölümün ardından Ağız, Diş ve Çene Radyolojisi bölümü en fazla işaretlenen üçüncü bölüm olmuştur. Aksoy ve arkadaşlarının yaptığı çalışmada Ağız, Diş ve Çene Cerrahisi, Pedodonti ve Ağız, Diş ve Çene Radyolojisi bölümleri hastaya bakım açısından öğrencilerin en önemli bulunduğu bölümler seçilirken bizim çalışmamızda Periodontolojinin ikinci sırada yer alması bu çalışmadan farklılık göstermektedir.⁷ Yine Zarchy ve arkadaşlarının yaptığı çalışmada en çok tercih edilen bölümün Ortodonti en azının ise Ağız, Diş ve Çene Cerrahisi olması birbirinden farklı ülkelerin hasta bakımı konusu ele alındığında değişik yaklaşımlar gösterebildiğini düşündürmektedir.¹⁸

Diş hekimliğinde etkisinin en fazla olduğu düşünülen bölüm olarak Ağız, Diş ve Çene Cerrahisi seçilirken Periodontoloji bölümü onu takip etmektedir. Başka çalışmalarda bu soruya verilen yanıtta Periodontoloji alt sıralarda yer alırken bizim çalışmamızda ikinci

sırada yer alarak öğrencilerimiz açısından etkili görüldüğü düşünülmüştür. Bunun sebebinin Periodontoloji uzmanlığının, oral hijyen anlamında farkındalık açısından büyük rol üstlendiği faktörü olabilir.

Periodontoloji alanında uzmanlaşmak isteyen öğrencilere bunun en önemli nedeni sorulduğunda maddi kazanç cevabı en yüksek oranda tercih edildi. Hastaların ihtiyacı ve profesyonel yaşama katkısı cevapları da eşit oranda tercih edildi. Periodontoloji uzmanlığı yaparak maddi anlamda iyi bir gelir elde edebileceğine inanılması öğrencilerin kişisel ilgisinden kaynaklanıyor olabilir.

Anket soruları sadece Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi öğrencilerine sorulmuştur. Uzmanlık yapılacak bölümün seçimi sırasında bireylerin fikrini şekillendiren birçok faktör olduğundan dolayı kapsamlı bir sonuca varılabilmesi adına ülkemizdeki birçok farklı fakültede de aynı anket sorularının yanıtlanması sağlanarak elde edilen verilerin değerlendirilmesi gerekmektedir.

Sonuç

Çalışmamızda diş hekimliği fakültesi üç, dört ve beşinci sınıf öğrencilerinin Periodontoloji ve diğer uzmanlık dallarına yönelik fikirlerini görmek amaçlanmış ve bu yönde sonuçlar elde edilmiştir.

- Periodontolojinin uzmanlık yapılması hayal edilen ilk üç bölümden biri olduğu görüldü.
- Diş hekimliğindeki etkisi ve hasta bakımı açısından önemli bölümler arasında olduğu bulundu.
- Maddi getiri hususunda diğer uzmanlık dalları arasında orta sıralarda yer aldı.
- Öğrencilerin hayal ettikleri uzmanlık dalını belirlerken o alana olan ilgilerine göre seçim yaptıkları görüldü.
- Periodontoloji bölümünün, öğrencilerin gelecekte ihtiyaç duyulan bir bölüm olacağını düşündüğü görülmüştür.
- Kariyer planlamalarında düşünülen belli bir alanda yetkinlik kazanılması fikri ve uzmanlık dallarının bu şekilde irdelenmesi diş hekimliği alanında uzmanlıkların gelişim göstermesi açısından katkıda bulunabilecektir.

Etik Kurul Onayı

Bu çalışma için gerekli etik onayı Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Girişimsel Olmayan Etik Kurulu tarafından verilmiştir (2023/02-03).

Finansal Kaynak

Bu çalışma sırasında, yapılan araştırma konusu ile ilgili doğrudan bağlantısı bulunan herhangi bir ilaç firmasından, tıbbi alet, gereç ve malzeme sağlayan ve/veya üreten bir firma veya herhangi bir ticari firmadan, çalışmanın değerlendirme sürecinde, çalışma ile ilgili verilecek kararı olumsuz etkileyebilecek maddi ve/veya manevi herhangi bir destek alınmamıştır.

Çıkar Çatışması

Bu çalışma ile ilgili olarak yazarların çıkar çatışması olabilecek bilimsel ve tıbbi komite üyeliği veya üyeleri ile ilişkisi, danışmanlık, bilirkişilik, herhangi bir firmada çalışma durumu, hissedarlık ve benzer durumları yoktur.

Yazar Katkısı

Fikir: K.E. Tasarım: K.E. Denetleme: K.E. Kaynaklar: K.E. Malzemeler: K.E. Veri Toplama: K.E. Analiz: K.E. Literatür: K.E. Yazı: K.E. Eleştirel İnceleme: K.E.

Kaynakça

1. Eliav E, Scotti R, Pellegrino G, et al. Specialties in dentistry. *Quintessence Int.* 2010;41(10):807-83.
2. Kızılcı, E., Duman, B., & Demiroğlu, C. (2022). Diş hekimliği fakültesi öğrencilerinin pedodonti anabilim dalında uzmanlaşma konusundaki tercihlerinin değerlendirilmesi. *Selcuk Dental Journal*, 9(1), 147-52.
3. Halawany HS, Binassfour AS, AlHassan WK, Alhejaily RA, Al Maflehi N, Jacob V, et al. Dental specialty, career preferences and their influencing factors among final year dental students in Saudi Arabia. *Saudi Dent J.* 2017;29(1):15-23.
4. Scarbecz M, Ross JA. Gender Differences in First-Year Dental Students' Motivation to Attend Dental School. *J Dent Educ.* 2002;66(8):952-61.
5. Cerit B, Evler Es, Çalışkan Ma. Journal Of Health Sciences Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yayın Organıdır Araştırma Makale. *Sağlık Bilim Derg.* 2021;90(374):0-2.
6. Erciyas K, Üstün K, Pahlivan Y, Onat AM. Romatoid artrit ve periodontal sağlık. *Gaziantep Med J.* 2009;15(3):1-4.
7. Aksoy A, Yanıkoğlu N. Diş Hekimliği Fakültesi Öğrencilerinin Protetik Diş Tedavisi Anabilim Dalında Uzmanlaşma Konusundaki Motivasyonlarının Değerlendirilmesi. *Atatürk Üniversitesi Diş Hekim Fakültesi Derg.* 2019;29(4):623-30.
8. Taşşöker M, Çelik M. Diş hekimliği öğrencilerinde mezuniyet sonrası kariyer ve uzmanlık motivasyonu. *Selcuk Dent J.* 2019;6(4):108-11.
9. Sam G. Orthodontics as a prospective career choice among undergraduate dental students: A prospective study. *J Int Soc Prev Community Dent.* 2015;5(4):290.
10. Gupta P, Chowdhary Z, Singh V, Bajaj A, Gupta D, Loitongbam M. Choosing Periodontology for Specialty Specialization: Perspective of Dental Undergraduate Students. *Indian J Dent Res.* 2023;34(4):354-8.
11. Dhima M, Petropoulos VC, Salinas TJ, Wright RF. Predoctoral Dental Students' Perceptions and Experiences with Prosthodontics. *J Prosthodont.* 2013 Feb;22(2):148-56.
12. Kızılcı, E., Duman, B., & Demiroğlu, C. (2022). Diş hekimliği fakültesi öğrencilerinin pedodonti anabilim dalında uzmanlaşma konusundaki tercihlerinin değerlendirilmesi. *Selcuk Dental Journal*, 9(1), 147-52.
13. Alrashdan MS, Alazzam M, Alkhader M, Phillips C. Career perspectives of senior dental students from different backgrounds at a single Middle Eastern institution. *BMC* 2018;18(1):283.
14. Grace M. Student attitudes to periodontology. *Br Dent J.* 2004;197(3):111.
15. Dhima M, Petropoulos VC, Han RK, Kinnunen T, Wright RF. Dental students' perceptions of dental specialties and factors influencing specialty and career choices. *J Dent Educ* 2012;76:562-73.
16. Nash KD, Pfeifer DL. Prosthodontics as a specialty private practice: net income of private practitioners. *J Prosthodont.* 2006;15(1):37-46.
17. Beder, Melek, & Yemenoğlu, Hatice Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesinde Eğitim Gören Stajyer Öğrencilerin Periodontoloji Uzmanlığına İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi. 2. *International Eurasia Health Sciences Congress*, Baku, Azerbaijan, pp.1-9, 2025.
18. Zarchy M, Kinnunen T, Chang BM, Robert FACP, Wright F, Wright RF. Increasing Predoctoral Dental Students' Motivations to Specialize in Prosthodontics. *J Dent Educ.* 2011;75(9):1236-43.